

Sygn. akt IV CK 355/04

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2004 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Gerard Bieniek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Iwona Koper

SSA Elżbieta Strelcow

Protokolant Hanna Kamińska

w sprawie z powództwa M.G.
przeciwko WAM
o zapłatę,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej
w dniu 15 grudnia 2004 r.,
kasacji powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 30 stycznia 2004 r., sygn. akt [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając
temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Powód domagał się nakazania pozwanej złożenia oświadczenia woli o przyznaniu mu należnego ekwiwalentu pieniężnego w zamian za rezygnację z kwatery. Sąd Okręgowy powództwo oddalił, ustalając co następuje:

Decyzją z 11.10.1985 r. przyznano powodowi dodatkową ulgę w formie zwrotnej, która miała być przekazana na konto Spółdzielni Mieszkaniowej w R. Decyzją z dnia 25.07.1986 r. dokonano zmiany udzielonej zaliczkowo pomocy finansowej na bezzwrotną, a przysługującą różnicę przyznano w formie bezzwrotnej, która miała być przekazana na konto w/w Spółdzielni. Powodowi przysługiwało wówczas spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu nr 51 w R., przy ul. G., składającego się z 4 izb o powierzchni użytkowej 59,60 m². Powód zamieszkał tam z żoną i córką. W dniu 26.08.1987 r. powód uzyskał zgodę szefa WRZKB na zamianę zajmowanego lokalu w R. na lokal w G. przy ul. P. Dnia 22.10.1987 r. powód uzyskał przydział na ten lokal, o powierzchni 53,3 m² i mieszkalnej – 35,6 m². W przydziale stwierdzono, iż w lokalu zamieszkuje powód z żoną i córką, a nadto, iż powodowi przysługuje dodatkowa powierzchnia z tytułu stopnia wojskowego. Powód w tym czasie podjął też starania o przekształcenie spółdzielczego prawa do lokalu z lokatorskiego na własnościowe i pismem z dnia 30.11.1987 r. uzyskał zgodę na przeksięgowanie przyznanej pomocy finansowej z konta spłat bieżących zobowiązań spółdzielni na konto spłaty kredytu związanego z przekształceniem. W dniu 31.12.1987 r. Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej „Z.” dokonał przekształcenia przysługującego powodowi prawa lokatorskiego na własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu. Powód z wnioskiem o wypłatę ekwiwalentu wystąpił w dniu 30.09.1995 r. Ustalono, że powód zajmuje w DMW stanowisko oznaczone w etacie stopniem wojskowym komandor. Orzeczeniem z dnia 22.12.1998 r. Rejonowa WKL MW orzekła o potrzebie przyznania żonie powoda uprawnienia do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkaniowej. Powód w dacie tego orzeczenia był emerytem wojskowym, a jego córka studentką.

Dokonując oceny prawnej tego stanu faktycznego Sąd Okręgowy uznał, iż powodowi nie przysługuje prawo do ekwiwalentu w świetle art. 87 ust. 2

ustawy z dnia 22.06.1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 368 ze zm.). Wskazano, iż powód swoje uprawnienia uzasadnia tym, że przysługuje mu 6 tzw. norm zakwaterowania, a nadto, iż pomoc finansową uzyskał na zajmowane obecnie mieszkanie. Tymczasem – w ocenie Sądu Okręgowego – powodowi przysługują 2 normy zakwaterowania z uwagi na stanowisko służbowe (komandora); 1 – norma zakwaterowania na córkę i jedna na żonę. Wprawdzie żonie powoda przyznano uprawnienie do dodatkowej powierzchni mieszkalnej z uwagi na stan zdrowia, jednak z uwagi na treść art. 26 ust. 5 ustawy, uprawnienia tego nie realizuje się, jeżeli liczba pokoi w zajmowanej kwaterze odpowiada liczbie osób tam zamieszkujących (uprawnionych) i uwzględnionych przy ustalaniu powierzchni mieszkalnej. Skoro zatem powód zajmuje lokal mieszkalny o powierzchni 35,6 m², a przysługuje mu powierzchnia 28 m² (4x7m²), to brak podstaw do przyznania ekwiwalentu. Tę ocenę podzielił Sąd Apelacyjny, który wyrokiem z dnia 30.01.2004 r. oddalił apelację powoda.

Wyrok ten powód zaskarżył kasacją, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, czyli art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 22.06.1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 368 ze zm.) i art. 26 ust. 1 i 6 ustawy w związku z § 3 pkt 11 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 22.XI.1999 r. w sprawie norm powierzchni dla osób uprawnionych do kwater wojskowych (Dz. U. Nr 96, poz. 1130). Nadto powód zarzucił w kasacji zaniechanie przez Sąd Apelacyjny wyjaśnienia zagadnienia prawnego czy jako oficer wyznaczony na okres 3 lat do stanowiska generała brygady nie zachował uprawnienia do większej powierzchni mieszkalnej oraz błąd w ustaleniach faktycznych przez pominięcie w uzasadnieniu okoliczności dot. zachowania przez niego uprawnienia do większej powierzchni tj. 3 norm zakwaterowania. Podnosząc te zarzuty nie wskazał jednak, jakie przepisy prawa materialnego bądź przepisy postępowania zostały naruszone. Powód zawniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawowe znaczenie w niniejszej sprawie ma art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 22.06.1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej

(Dz. U. z 2002 Nr 42, poz. 368 ze zm.). Przepis ten stanowi, że osobie, która otrzymała pomoc finansową na budownictwo mieszkaniowe do 31 grudnia 1995 r. i zajmuje lokal spółdzielczy o powierzchni użytkowej podstawowej mniejszej od przysługującej minimalnej normy, wypłaca się odprawę mieszkaniową w wysokości odpowiadającej różnicy między zajmowaną powierzchnią użytkową podstawową a powierzchnią przysługującą według zasad określonych w art. 26 i 47 ustawy. W art. 26 ust. 1 ustawy stwierdzono, że przy ustaleniu powierzchni użytkowej podstawowej uwzględnia się zajmowane przez żołnierza służby stałej stanowisko służbowe oraz stan rodzinny, przy czym norma powierzchni użytkowej podstawowej przysługującej żołnierzowi z jednego tytułu wynosi 7-10 m² (przyjęcie normy 10 m² może nastąpić decyzją dyrektora oddziału rejonowego WAM). W art. 47 ustawy określono natomiast zasady obliczenia odprawy mieszkaniowej, co jednak w niniejszej sprawie jest bezprzedmiotowe, gdyż spór dotyczy samej zasady.

Istota sporu na etapie postępowania apelacyjnego sprowadzała się do tego, jak obliczyć przysługującą powodowi minimalną normę powierzchni, gdyż poza sporem jest, że powód uzyskał pomoc finansową na budownictwo mieszkaniowe do 31.12.1993 r. i zajmuje lokal spółdzielczy o powierzchni użytkowej podstawowej 35,6 m². Pomijając tzw. normy zakwaterowania związane ze stanem rodzinnym powoda sporne jest, czy powodowi przysługują dwie normy zakwaterowania w związku z zajmowanym stanowiskiem służbowym (tak przyjęły sądy obu instancji), czy też trzy normy zakwaterowania (jak utrzymuje powód). Swoje uprawnienia do trzech norm zakwaterowania powód wywodzi z faktu, że decyzją Ministra Obrony Narodowej z dnia 30.09.1998 r. został wyznaczony na okres 3 lat na stanowisko związane z etatem generała brygady. Mimo, że kolejną decyzją tego Ministra z dnia 9.05.2000 r. został z tego stanowiska zwolniony i wyznaczono mu niższe stanowisko służbowe związane z etatem komandora, to zachowano mu jednak uprawnienia generała brygady (kontradmirala), także w zakresie tzw. norm zakwaterowania.

Poglądu tego nie podzielił Sąd Apelacyjny podnosząc, że ani przepisy ustawy z dnia 30.06.1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. z 1997 r., Nr 10, poz. 55), ani przepisy rozporządzenia Ministra Obrony

Narodowej z dnia 19.12.1996 r. w sprawie służby wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. z 1997 r., Nr 7, poz. 38) nie przewidują zachowania uprawnień w zakresie tzw. norm zakwaterowania w razie zwolnienia oficera i wyznaczenie go na niższe stanowisko. Wskazał też, że zarówno w chwili wniesienia pozwu i w dacie orzekania uprawnienie powoda do tzw. norm zakwaterowania wynikały ze stanowiska wyznaczonego etatem komandora. Należy zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego, że powołane wyżej przepisy nie regulują kwestii zachowania uprawnień. Natomiast nie jest uzasadniony pogląd tego Sądu, jakoby o kwestii jego uprawnień do tzw. norm zakwaterowania decydował stan bądź w dacie wniesienia pozwu bądź w dacie orzekania. Przecież z dokonanych ustaleń faktycznych wynika, że powód złożył wniosek o przyznanie odprawy mieszkaniowej w dniu 30.09.1999 r., a więc w okresie, gdy zajmował stanowisko związane z etatem kontradmirała (generała brygady). W tym czasie niewątpliwie przysługiwały mu z tego tytułu trzy tzw. normy zakwaterowania. Ten stan jest miarodajny dla oceny zakresu uprawnień powoda do tzw. norm zakwaterowania, a przecież odmowa uwzględnienia tego wniosku powoda przez pozwaną Agencję legła u podstaw niniejszego sporu. Pomijając więc kwestię, czy powód po wyznaczeniu na niższe stanowisko służbowe zachował uprawnienia do większej liczby tzw. norm zakwaterowania, istotne jest to, że wszczął postępowanie o odprawę mieszkaniową w czasie, gdy zajmował wyższe stanowisko służbowe (związane z etatem kontradmirała). W tym kontekście można i należy rozważyć zagadnienie zachowania uprawnień, także w przedmiocie tzw. norm zakwaterowania. Jeżeli bowiem w załączonych dokumentach personalnych dot. powoda wyraźnie stwierdza się, że powód został zwolniony z zawodowej służby wojskowej (...) w stopniu komandora ze stanowiska służbowego oznaczonego stopniem wojskowym płk/gen.bryg., to przecież w świetle art. 26 ust. 1 ustawy istotne jest zajmowane przez żołnierza służby stałej stanowisko służbowe. Powód zaś wskazane wyżej stanowisko zajmował w czasie, gdy złożył wniosek o odprawę mieszkaniową. Odmienny pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny nie jest więc uzasadniony, a ponieważ legł on u podstaw oddalenia apelacji powoda, to zaskarżony wyrok należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania (art. 393¹³ k.p.c.).

